

Evoluce, genetika

POL363 7. prosince 2016

Nové přístupy ke studiu politiky

- Technologické inovace
- Nové možnosti výzkumu
- Nové otázky, nové odpovědi na staré otázky?
- Vliv sociálního a institucionálního prostředí na politické chování
- Výzkum biologických dispozic a genetiky a individuálních rozdílů mezi lidmi
- Snaha o propojení přístupů

Je člověk politická bytost?

- Tradiční přístupy: socializace, rodina, racionální volba
- Limitované modely
- Genetické a biologické faktory mimo
- Behaviorální genetika od 1980s
- V politologii až po roce 2005
- První twin studies: dědičnost soc. postojů
- Od r. 2006 i studie volebního chování
- Ekonomické chování

Evoluční teorie a politika

- Evoluční vývoj lidského myšlení
- Nastaveno k řešení základních sociálních problémů
- Základní hádanky: např. Jak se vyvinulo kooperativní jednání?
- Politické chování u šimpanzů, kapucínů, raných lidských společenství
- Interakce v malém rozsahu
- Masová politika?
- Měl Aristoteles pravdu?

Evoluční teorie

- Evoluce – **jednotná teorie lidského chování**
- Cíl evolučního procesu je zachování druhu, přežití potomstva
- Zajištění takového nastavení, které dosáhne cíle
- Tato základna se geneticky předává dále
- Adaptace základního modelu
- Adaptační proces
- Evoluce = jednotící teorie – univerzální základ
- Ale existují jednotlivé rozdíly mezi lidmi

Evoluce a genetika

- Individuální rozdíly zkoumá např. behaviorální genetika, výzkum lidského genomu, neurovědy atd.
- Lidé mají společnou základní strukturu
- Ale individuálně se liší
- Zaměření na adaptivní chování

Přírodní výběr

- Hlavní princip evoluce
- Dnes již mainstreamová teorie
- Charles Darwin
- Reprodukce jedinců na základě rysů, které zajišťují větší šanci na přežití
- Vysvětluje vývoj v rámci jednoho druhu
- Nikoliv přežití nejsilnějšího

Evoluční teorie

- Přírodní výběr: genetický přenos výhodných rysů vysvětluje evoluční teorii
- Hlavní princip nemusí být přežití jedince!
- Hlavní cíl je reprodukce durhu
- Jakýkoliv rys může být reprodukční výhodou
- Adaptivní strategie

Evoluční teorie

- Nějaký rys nebo chování se ukáže jako výhodná strategie
- Pokud se udrží v populaci dostatečně dlouho, dojde k jeho posílení v populaci
- Předává se geneticky
- Větší počet jedinců s tímto rysem
- Poměr jedinců bez něj se zmenší během GENERACÍ
- Nevýhodné rysy jsou eliminovány (většinou)

Evoluční teorie

- Člověk je silně adaptivní druh
- Uchovává si i nevýhodné a neadaptivní rysy
- Dokáže se adaptovat na prostředí
- Dokáže měnit prostředí
- Adaptibilita = velká genetická různorodost uvnitř druhu
- Jak kultura ovlivňuje lidskou genetiku?
- Lidé svojí kulturou mění svůj evoluční design
- Důležitá je interakce s prostředím

Evoluce

- Nezajišťuje přežití silnějšího
- Ale adaptabilní vývoj druhu během generací
- Geneticky se přenáší celá řada rysů (nejen ty nejvýhodnější)
- Široké genetické spektrum
- Migrace
- Člověk není nesmrtelný, gen může být nesmrtelný

Role prostředí

- K pochopení evolučního vývoje je nutné
- Organismus se přizpůsobuje vnějším podmínkám
- Genetická výbava vzniká v interakci s prostředím
- Individuální rozdíly
- Jeden spouštěč může vyvolat různé typy reakce
- Ani geny ani prostředí samy o sobě nestačí

Evoluční teorie

- Role vnitřních a vnějších faktorů je centrem pozornosti
- Do jaké míry je naše chování determinováno geneticky a do jaké míry nikoliv?
- Př. Výběr jídla
- I minulé zkušenosti musíme brát v potaz!!!

Individuální rozdíly

- Univerzální teorie evoluce nevysvětluje, proč jsou lidé odlišní
- Rozdíly jsou výsledkem malých modifikací v genotypu
- Nekonečné množství individuálních rozdílů
- Od 90. let evoluční psychologie
- Lidské preference vychází ze schopností našich předků adaptivně řešit problémy
- Naše kognitivní architektura vychází z interakcí v minulosti
- Celá řada genetických rysů a chování – využíváme nevědomě

Evoluční psychologie

- 99 % naší historie proběhlo v Pleistocénu
- Společenství lovců-sběračů
- Lidská kognitivní architektura se vytvářela v tomto období
- EP využívá tuto hypotézu k predikci lidského chování
- Lidé se projevují jako a) adaptace, b) vedlejší produkt adaptace, c) chyba v systému, c) mix všeho (Symons 1979)
- Studium L-S komunit potvrzují, že jsou geneticky izolovány
- Ne všichni lidé se vyvinuli stejně

Evoluční psychologie

- Ne všechny adaptace si zachovávají výhodnost
- Změny v čase
- Například jídlo, vysoký podíl cukru a tuků dnes spíše maladaptace

Kritika EP

- Pokud nastavení durhu proběhlo v Pleistocénu, jakou má relevanci pro dnešní lidi?
- Pleistocén – velmi dlouhé a stabilní období
- Dnešní svět dynamický
- Hypotézy se špatně ověřují
- Poznatky nepřesné
- Některé rysy nemají adaptivní výhodu a přece se uchovaly. Proč?
- Některé jsou vedlejší produkty, některé jsou chybami v mutaci
- Spekulativní charakter
- Může včerejší mozek vysvětlit dnešní svět?

Nová vlna výzkumu – behaviorální genetika

- Empirické výzkumy
- Snaha přinést důkazy o genetickém základu individuálních rozdílů mezi lidmi
- Cíl: do jaké míry je klíčová genetika a do jaké prostředí?
- Twin studies a výzkum genomu
- Fyzické rysy, psychologické rysy, reakce atd. vychází z interakce prostředí a genů
- Některé projevy mohou být vedlejšími efekty
- Některé politické projevy naopak adaptivní

Behaviorální genetika

- První studie: sociální postoje jsou geneticky přenosné
- Navazující výzkumy se soustředí na politické postoje a chování
- Hatemi et al 2007: výzkum selekce partnerů a význam pro genetickou transmisi politických preferencí. Výběrové páření – hledání vhodného partnera pro reprodukci, partneři jsou si v mnoha rysech podobní, politické preference nejsilnější indikátor partnerské podoby.
- Hatemi: výzkum molekulárních vzorků – genetické markery uložené v chromozomech, které souvisí s politickými preferencemi souvisí s čichovými receptory a feromony.
- Nelze dělat kauzální závěry!

Behaviorální genetika

- Geny: místo v DNA, které udává instrukce k RNA a proteinům, ty jsou tvořeny aminokyselinami. Každý protein = chemická řada, interaguje s ostatními složkami v těle
- Některé reagují přímo
- Některé nepřímo – enzymy urychlující reakce v těle
- Pokud pro některý enzym chybí genový kód – reakce jsou méně efektivní
- Např. Tph2 a serotonin

Behaviorální genetika

- Vztah mezi konkrétní alelou a projevy není většinou přímý
- Je potřeba konkrétní situace
- Interakce genu a podmínek:
- Gen na 17. chromozomu člověka 5-HTT, krátká alela a sklon k depresivnímu chování? Pouze za určitých okolností

Studium dvojčat

- Hlavní metoda
- Rozdíly mezi jednovaječnými (MZ) a dvouvaječnými (DZ) dvojčaty
- Předpoklad konstantního prostředí
- Je to pravda?
- Není přece jenom více sdílené prostředí u MZ? Jsou si blíže?
- Martin et al. 1986 to nepotvrdili
- Separovaná dvojčata (Minnesota Study of Twins Reared-Apart)
- MZ separovaná vykazují dokonce větší podobnost než ta neseparovaná!

Twin studies

- Role genetiky = MZ vykazjí větší podobnost než DZ
- Role socializace = není rozdíl, prostředí působí na všechny stejně
- Dva faktory: H (heredity) a E (Environment)
- Prostředí
  - Sdílené
  - Unikátní/nesdílené
- Prostředí = vše co nejsou geny
- Twin study = „přírodní expeirment“
- U rodičů to nefunguje – jen 50 % sdílená genetická informace

Twin studies

- Velký podíl dědičnosti na sociální posotje
- Silná kovariace u psychologického konzervativismu
- Studie adoptovaných dětí = slabý vliv prostředí na chování, osobnost a inteligenci
- Osobnostní rysy až ze 70 %
- Pol. orientace bude do značné míry dědičná
- Stranická příslušnost a identifikace nikoliv

Alford, Funk, Hibbing 2005

- První genetická studie politických postojů
- USA twin studies, Austrálie
- Hledají genetický základ politického konzervativismu (Wilson-Patterson inventory)
- Velký podíl dědičnosti
- Genetický faktor je dvakrát silnější než prostředí
- Stranická identifikace je mnohem více determinována prostředím (oběma typy) než genetikou

TABLE 1. Genetic and Environmental Influences on Political Attitudes: The 28 Individual Wilson-Patterson Items

Attitude Item	Polychoric Correlation							
	MZ		DZ		Heritability, 2 * (MZ – DZ)	Shared Environment, (2 * DZ) – MZ	Unshared Environment, 1 – MZ	z for (MZ–DZ) Difference ^a
	Corr.	n	Corr.	n				
School Prayer	0.66	2,687	0.46	1,774	0.41	0.25	0.34	9.83
Property Tax	0.47	2,643	0.27	1,748	0.41	0.06	0.53	7.66
Moral Majority	0.42	2,614	0.22	1,717	0.40	0.03	0.58	7.16
Capitalism	0.53	2,609	0.34	1,720	0.39	0.14	0.47	7.85
Astrology	0.48	2,631	0.28	1,721	0.39	0.09	0.52	7.39
The Draft	0.41	2,641	0.21	1,753	0.38	0.02	0.59	6.94
Pacifism	0.34	2,576	0.15	1,686	0.38	-0.04	0.66	6.43
Unions	0.44	2,661	0.26	1,752	0.37	0.07	0.56	6.89
Republicans	0.48	2,627	0.30	1,734	0.36	0.12	0.52	6.91
Socialism	0.43	2,616	0.25	1,726	0.36	0.07	0.57	6.53
Foreign Aid	0.41	2,669	0.23	1,771	0.35	0.06	0.59	6.42
X-Rated Movies	0.63	2,685	0.46	1,783	0.35	0.28	0.37	8.15
Immigration	0.45	2,658	0.29	1,748	0.33	0.12	0.55	6.20
Women's Liberation	0.46	2,666	0.30	1,779	0.33	0.13	0.54	6.27
Death Penalty	0.56	2,684	0.40	1,775	0.32	0.24	0.44	6.83
Censorship	0.40	2,629	0.25	1,718	0.30	0.10	0.60	5.36
Living Together	0.67	2,679	0.52	1,771	0.30	0.37	0.33	7.54
Military Drill	0.38	2,625	0.24	1,733	0.29	0.09	0.62	5.24
Gay Rights	0.60	2,658	0.46	1,767	0.28	0.32	0.40	6.26
Segregation	0.38	2,653	0.24	1,743	0.27	0.11	0.62	4.83
Busing	0.43	2,670	0.30	1,766	0.26	0.16	0.57	4.92
Nuclear Power	0.42	2,646	0.29	1,744	0.26	0.16	0.58	4.84
Democrats	0.47	2,639	0.34	1,726	0.26	0.21	0.53	4.96
Divorce	0.47	2,659	0.34	1,765	0.26	0.21	0.53	4.99
Abortion	0.64	2,668	0.52	1,768	0.25	0.39	0.36	6.23
Modern Art	0.43	2,662	0.30	1,765	0.25	0.18	0.57	4.69
Federal Housing	0.36	2,665	0.26	1,766	0.20	0.16	0.64	3.61
Liberals	0.44	2,629	0.35	1,734	0.18	0.26	0.56	3.40
28-item mean	0.47	2,648	0.31	1,748	0.32	0.16	0.53	

Source: Access to the data provided by Eaves et al., principal investigators, Virginia 30K twin study (see note 7).

^a The MZ–DZ correlation difference is statistically significant for all of the table items at the 0.01 level or above.

Hatemi et al. 2007

- Genetics of Voting: Australian Twin Study
- Dvojčata 1902-1972, 1988-90
- Volební preference, sociální a politické postoje, socioekonomické proměnné
- Zjišťování MZ a DZ (krevní skupina jako kontrola)
- Dědičnost vote choice (0.44)
- Role pohlaví: dědičnost jen u žen
- U všech je vliv genetiky nepřímý (skrze politické postoje, ty jsou dědičné)
- Sdílené prostředí efekt nemělo, jedinečné prostředí 20 %

Table 3 Twin correlations for voting, sociodemographic traits and key political attitudes

	MZF	DZF	MZM	DZM	DZOS
Conservative versus Labor	0.79	0.68	0.84	0.83	0.64
Social class	0.62	0.45	0.67	0.51	0.48
Church monthly	0.63	0.44	0.69	0.54	0.44
Socialism	0.38	0.23	0.42	0.26	0.13
Medicare	0.46	0.29	0.48	0.30	0.14
Trade unions	0.43	0.23	0.45	0.38	0.28
Private schools	0.41	0.34	0.56	0.47	0.33
<i>N</i> pairs ^a	1239	732	579	328	782

Note: (a) Correlations were estimated using full information maximum likelihood observations on incomplete pairs. Due to missingness, the number of complete pairs range from: MZF (1133–1239), DZF (689–732), MZM (528–732), DZM (308–328)

Fowler, Baker, and Dawes 2008

- Registr voličů v LA, registr dvojčat, spárovali data
- Sledují volební účast
- V 8 volbách (2000-2005)
- Cca 400 párů dvojčat
- MZ konzistentnější vzorec účasti
- Dědičnost = 52 %
- Environment žádný efekt

Fowler, Baker, and Dawes 2008

- Studie 2
- Národní vzorek, více geograficky reprezentativní
- Měří jiné formy participace (členství v organizacích, kandidatura na různé funkce, přispívání stranám/kandidátům, kontaktování úřadů, účast na mítinku)
- 72 % rozptylu ve volební účasti vysvětluje genetika (!!)
- 60 % participace (!!)
- Sdílené prostředí 20 %

Výzkum lidského genomu

- Četba lidského genomu
- 2003 poprvé rozluštěna kompletní genetická informace
- Výzkum vlivu jednotlivých genů
- Otázka už není: CO? Otázka zní: JAK?
- Technicky vzato predisponují celou naši osobnost, takže ovlivňují vše
- Stále v centru pozornosti: interakce s prostředím a situační faktory
- Velmi nový obor
- Spíše okrajový, mainstream to zatím moc nepodporuje (PROČ?)

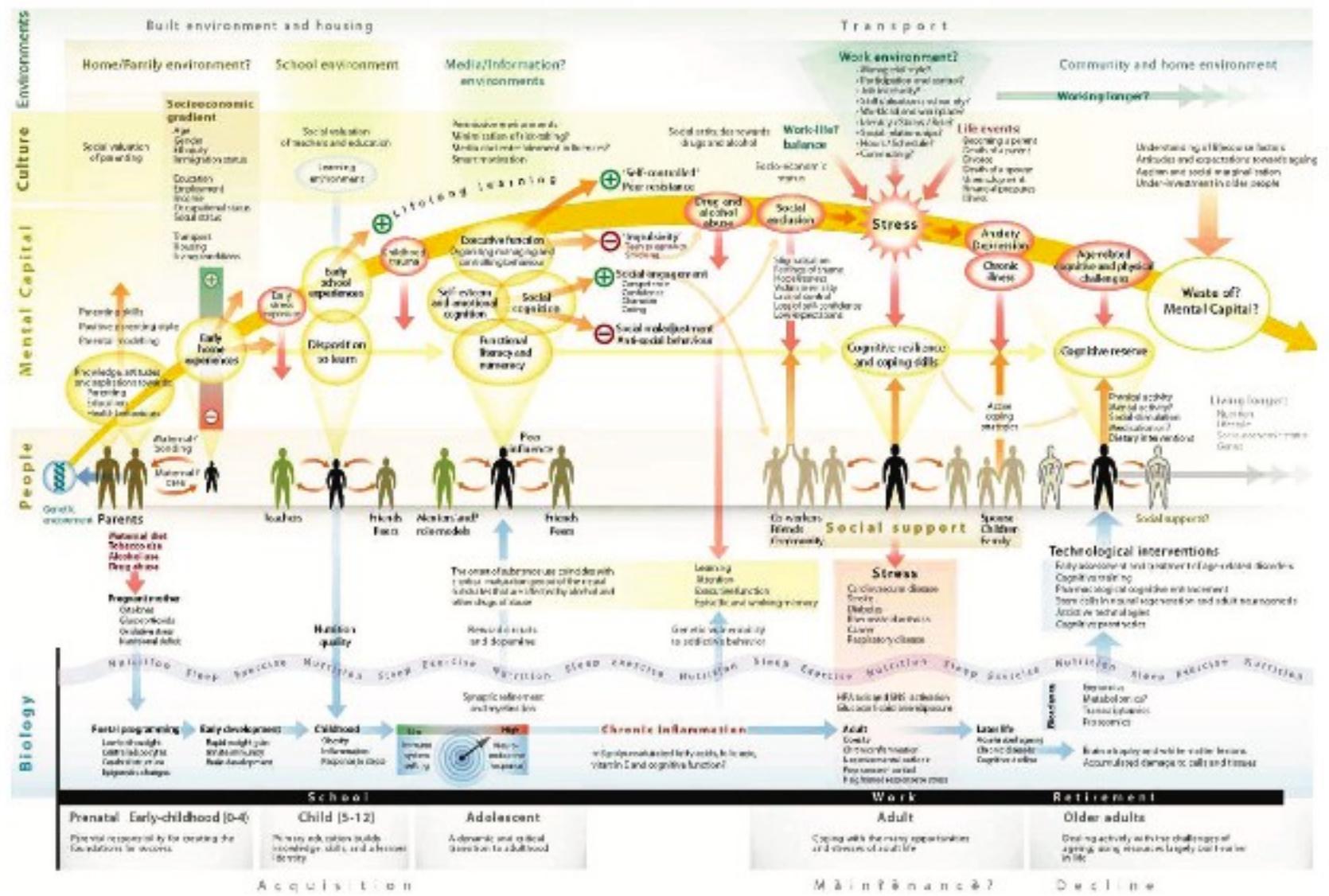
DNA

- Cca 25 tisíc genů
- 46 řetězců (chromozomů)
- Většina rysů – více než jeden gen
- Je nutná analýza mnoha genů, mají různé mutace, jejich kombinace atd.
- Hatemi: 18 genů identifikováno ve vztahu s politickou identifikací a politickým násilím

Fenotyp	Gen	Popis	Replikace	Zdroj
Ideologická identifikace (liberalismus-konzervatismus)	NAA15/NARG-1	Kyselina glutamová	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	GRIN1	Kyselina glutamová	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	DBH	Dopamin b-hydroxyláza	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	LCNL1	Lipocalin a/nebo čich	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	OLFM1	Olfaktomedin	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	LCN6,8-12,1	Lipocalin a/nebo čich	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	OBP2A	Pach vázající protein	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	KYNU	Kynurenin	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	HTR1E	Serotonin	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	MANEA	Manosidáza, endo-alfa	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	GPR63, GPR6	G párové proteinové receptory	Neprovedena	[Hatemi, Gillespie, et al. 2011]
	OR2N1P	Čichový receptor	Replikace selhalo	cit. dle [Hatemi, McDermott 2012a]
Stranická identifikace	OR21J	Čichový receptor	Replikace selhalo	cit. dle [Hatemi, McDermott 2012a]
	DRD4	Dopaminový receptor	Replikace selhalo	[Settle et al. 2010]
Volební účast	DRD2	Dopaminový receptor	Neprovedena	[Dawes, Fowler 2009]
(Politické) násilí	MAOA	Monoaminoxidáza A	Neprovedena	[Fowler et al. 2008]
	5-HTT	Serotonin	Neprovedena	[Fowler et al. 2008]
(Politické) násilí	MAOA	Monoaminoxidáza A	Replikace v rámci studie	[McDermott et al. 2012]

Hatemi et al. 2013

- Studie genomu
- Genetické zdroje konzervatismu
- Nelze projít celý genom, ale různé regiony chromozomů, kde se může nacházet gen relevantní pro zkoumaný fenotyp
- Řeší se lokace genu a typ alel
- Nejde o 1 gen ovlivňující daný fenotyp (konzervatismus)
- Identifikace biologických procesů, které s ním souvisí
- Identifikace kombinace různých genů
- Např. NMDA = glutamátový receptor (Glutamát je neurotransmiter, souvisí s kognitivními funkcemi jako paměť a učení), souvisí s flexibilitou názorů (blízko openness to experience)
- Geny regulující emoce jsou slibné pro budoucí výzkum (HTR1b, HTR1E, NARG1, KYNU, NMDA)

Figure 1. The interaction of biology and environment over the life course

Source: Project Foresight, 2008.